

DEBRECZEN NAGY-VÁRADI

ÉRTESETTŐ.

Hirdető, szépirodalmi és vegyes tartalmu közérdekű hetilap.

Előfizetési díj:

Egész évre helyben s vidékre . . . 4 frt. Évnyegyedre . . . 1 frt.
Félévre . . . 2 „ Egyes példány . . . 10 kr.

Hirdetések jutányos árért közölteknek, külön . . . indannyiszor 30 kr helyegjdi mellett.

Szerkesztői iroda Debreczenben: Nagyuj-ticza 1609. sz. a.
Nagy-Váradon előfizetések és hirdetések felvételnek Nurusán Péter fűszerkereskedésében.

A nyilttérben magán és pártérdekű cikkekhez ölcso árért ell-gadunk.

Szent hamvak.

A hantolatlan pusztá sir felett:
A honfi szem nem ejlhet könnyeket;
Sem gyászoló főleje nem borul . . .
Nem tudja senki, merre domborul . . .

A lányrezegeü néma holdsugár,
Bús éjfélen ott elmerengve jár;
Míg a természet csöndben ünnepel,
Nagy álmiból, hogy őt ne keltse fel.

Miért soká sóvárga hasztalan:
A hant alatt most már nyugalma van.
Holtak szívét nem bánlja fájdalom;
— Megvédi jól a néma sirhalom. —

Szellő megáll a szent hamvak felett.
Nyugot felül hoz csalfa híreket;
Hoz csalfa hirt; hiszen valót ha szól:
A nyugovó felébred álmiból.

„Mely összeszedte elszórt csontodat:
A győző nép most boldog és szabad,
Mely lassu gyász zenével eltemet:
Szabadság könyez sirhalmod felett.

„A győzők méne rajta átrobog,
Futamlanak a megvert zsarukok,
S hová bukásuk híre elmegyen:
Órom honol a völgyön és hegyen.“

Lejár az év, a hervadt lomb lehull
S csak alszik Ő ott háborítlanul;
Mintegy kihavvadt tiszta szenvedély
A szent hálót nyugalma enyhe, mély.

S nehogy riadjon álma a valón,
Szellő susogja édes biztatón;
„ . . . Nyugodj békén tovább a hant alatt
Hozzád a bús nő olyan hü maradt . . .

— „Halálodért örök sobajja kél:
Ne jöjj fel érte a mint esküvé,
Hogy fátyolát a sirvilágba vidd,
Hiven hullatja özvegy könyeit. . .

— „A lanthurok pengése újra szól;
Ifjú kéz fölrázza álmiból,
Fején babér, és ajkán szellemed
Bámul a nép, hogy hallja éneked.

„Betelve mind, mi a lelked vágya volt
Ki könyezőn fejfádra ráhajolt:
Nem búsul a sírodnak szélinél;
Mert lelked a fiadban újra él“ . . .

Lejár az év, a hervadt lomb lehull
S csak alszik ő ott háborítlanul . . .
Holtak szívét nem bánlja fájdalom,
Megvédi jól a néma sirhalom . . .
D é r y .

Egy heti uraság.

— B. P. —

(Folyt. s vége.)

Szegény Miskának volt egy ügyvéd jó barátja, ki igen jó szívu volt. — A szívnek pedig e pályához semmi köze se szokott lenni. — Ez megérettte őt, s meglepte egyszer egy kulccsal. Fogd e kulcsot, ez be fog illeni egy gyepű ajtájába, bemész. ott találsz egy kis földet beültetve a Noéh zöldelő plántájával; ez a szőlő birtok legyen a tied. — Szegény Miska csak bámult egyideig végre átvette a kulcsat, s önelégülten sohajtott föl: istennek hála! tehát mégis földes ur lettem, köz birtokos, s ennek alapján valaha tán még virilis is. Körüljárta porzótalaju birtokát melyet 8 sor szőlőplánta restelkedett kicsinyiségének érzetében. Miska pedig így szól: jövőre megveszem ezt a szomszédét, azután ezét, amazét, meg emezét.

Az új földesur egy hét óta örök-ké látogatja kicsiny földét. Ugy örül, olyan boldog. De hisz ez nem is kicsiny birtok szokta magában mondogatni, e föld az antipodesek földeje lefele az enyim, sőt az a darab ég is mely ép e fölött terül el, még az is az enyim. Roppant nagy birtokos vagyok én, ugy hogy e mellé egy szegény kis görfi czim is kompetálhatna.

No néztek, s itéljétek meg e boldogtalan-gazdagot!

Egy hétig a ki legnyugodtabban szokott alunni az Miska volt. Egy reggel sovány, vézna, rongyos meggömbült alak lépet szobájába. Miska azt gondolta, hogy ez a czabár alak bizonyosan ispáni állomásért jött ő hozzá folyamodni. Hát hiszen ez jó lesz annak, hád kaplágassa, kötözgesse szőlőmet, fizetésbe átengedem a lekerülő venyigéket.

— Isten áldja meg őnt uram!

.. Szervusz.

— Ugy látszik nem ismer őu engem, pedig rengeteg időn át egymásnak benső barátai voltunk. Önhez nőve, soha még éjjel sem hagytam el őnt; s őn im végre is hűtelen lett hozzám.

.. Kicsoda őn? kérde a rejtélyes embertől.

— Én a „szegénység“ vagyok az ön szemrehányó látsra.

.. Semmi közünk többé egymáshoz, felelé negédesen Miska, s ezuttal vége az audentiának.

— E hideg elutasítást nem vártam. Reméltem azonban, hogy más-korra főtartott látogatásomat szivebben veendi. Isten önnel uram!

.. Tulakodó, szemtelen! veté a szót utána Miska, s folytatta álmát tovább nyugodtan.

Kévsz idő múlva új alak nyomult szobájába.

— Ön az az a Szegény Mihály?

.. Én nem vagyok Szegény egy hét óta, hanem Szegényi.

— De csak önnek van itt s itt egy kapa szőlője?

.. Persze hogy nekem, kinek is másnak.

— Nohát tudtl adom e végzés rendiben, hogy e birtokot Nyúlgrhy Adeodát hitelező részére lefoglaltam, s ha tartozását ki nem fizeti, még e héten doboltatom.

Az az emberki e fenyegetést tette, szavát pontosan meg is tartotta. Egy hét múlva dob pörgött a tagon, s szegény Miska így szól keserű vigasztalással magához: csak hogy még is voltam egyszer földes ur?

.. Klop klop!

— Szabad.

.. Jó napot uram! én a Szegénység vagyok, ismét eljöttem, bucsú-tiszteletem kívántam megtenni.

— Ellenkezőleg barátom! üljön le ön nálam, legyen örökös vendégem. (ölekezés)

Ez volt a Szegény Miska egy heti uraságának története.

Szegény Miska! miért vettétek el mégis szőlőjét szegénynek!

MÁRMAROSBÓL.

— Levél —

Barátom!

Debreczennek nincs hegye. Valóságos hegyet s így nem nyelvhegyet értek, mely utóbbi önkéni s meglehetősen mennyiségben szerepel, s ezek, jelesen pedig a szuró, és ha éppen úgy tetszenék maró nyelvek filkó férfiak, viseltes asszonyosságok s igénybenem vett kisasszonyok kók, lencse vagy csutoraörlő malmakban találkoznak legtöbbször, ép úgy mint dülédékek romjai alatt a tarantulapók, melynek borzasztó csipését a régiék zene és tánczszal gyógyították; megfelelőleg annak amivel ma az illetén nyelvek marását gyógyítani kell: gunyuevetéssel.

Mint mondam tehát, önkének nincsen amolyan hegyük. Miután tehát nincsen, természetes, hogy ez uttal még is van. — Ez logikátlanágnak látszik, minél fogva sietek kijelenteni, hogy e hegy csakugyan megvan önkénel és ez Révész Bálint püspökük.

Nehogy azonban valaki hízkelkedéssel vadoljon, ki kell jelentenem, hogy én sem szuronyos, sem taláros sem semmiféle olyan póntátót, kinek kedveért a hízkelkedés hidlására lépnék, nem ismerek. — De mert püspökük a nép közzül, mint a hegy a völgyek közzül állásánál fogva kiemelkedik, rá duplákoz amaz állítomra, hogy ő debizony mégis csak hegy.

Megindult tehát e hegy a mármárosi hegyek közé. — No már ez utóbbiakat természetes valóságukban veszem.

És — úgy tesztek mint a huszár, beugratok a dolog közepébe, s nem ott kezdem hanem ott középipitem, hogy püspököt ki az érettség vizsgák kivételére ment volt folyó hó 5-én M.-Szigetre Mármaros-megye szélén Husziban egy díszes csapat várta s üdvözölte, élén a szónokló alispánnal, ki maga román, de kiért egy roppant kazal csak úgy nevezett magyart szívesen átengednék Hózentrager Károly — vagy hogy is híjják — oláh hospodár egykori főhadnagy ő fenségének, hogy tegyen velük azt amit akar: savanyítsa be őket, vegye jobban hasznukat mint mi vehetjük.

Traján ha fölébredne, s keresni kellene fáját a fajok közt, okvetlen ez arcra mutatna s nem Hodosiu, Borlea, Mocioniu, sat. arczára, mondván: ime! ott vagyok!

Királyházáról kezdve, mintha Mármarosnak ölelő karjába rohant volna velünk a vonat, úgy fejezte ki magát az a két oldalt felénk kanyaruló család hegy csoport. Mintha egy nagy iskolába léptünk volna be, hol a belépőket kändikáló gyermek fejek ütögetnék föl magukat. És még sem így. Mintha az úserő a földdel aként bánt volna mint a gyermek a szappan buborokkal, melyeket egyiket a másik után fúj, — Halmok:

halmok, hegyek: hegyek után s úgy gömbölyödnek ki mint valami óriási buborékok mik mielőtt elpattanhattak volna: kővé váltak. E hegyek völgyén keresztül siet a Tisza lefele mint egy tömlőcbőlki szabadult fogoly, hogy visszanyert szabadságát élvezhesse. Megunhatta börtönét melybe ki tudja, nem e ezer és ezer évekre volt elítélve? Oh az a szabadság még a viznek is kedves, hogy ne volna tehát a vérnek még kedvesebb, még ezerszerre kedvesebb. Nem csoda tehát, hogy szabadságának anyira örül, hogy gyakran medréből kicsapva foglal, mint valami neki szelesedett emberi hatalmasság.

Huszth fölött egy magaslaton a huszthi vár nyújtogatta égfelé romkarjait, mintha bírokra hívna most is valakit. Pedig e Kő-Titán már ma csak aluszik, s ez álomból nincsen többé ébredése, de minék is ébredne föl! hadd álmódjek történetének régi alakjairól, a Szondyak ma már khunokká keresztelkedtek ki, s öctranssubstantiatio új tudományát úgy se értené.

Técsőre $\frac{1}{4}$ 9-ór érkezénk. E korona város népének sokasága jött a püspök elé az indóházhoz, hol 50 év óta püspöki látogatással megnem örvendeztetett, eme hívek az ősz de ifjúlélékekkel bíró Batizi kérdeműlet esperest által köszönték főpapjukat.

Tíz órakor M.-Sziget fogadta őt; ama fényes ovátóval, melylyel belépése perczeltől kezdve napról napra, óráról órára, mindig halmozva lett. — Vallás, faj, nagyság és egyszerűség együtt vetekedett az ő szíves fogadtatásában. Majd a polgárság, majd a tanuló ifjúság jöttek szállása elé faklyáikkal, üdvözléseikkel. Egyik mint másik helyütt a felköszöntések, szónoklatok tengernyi áldással növekedtek. Vajha az azokban felbuzgott kívánatoknak csak egy perczentjét, megadná isten: egy boldog lenne e haza s vallásunk ez első és jó szolgálja.

Én nem vagyok nagy barátja a toszátoznak, mert tán túlságosan is követelzőm. Tüzet, sőt, rövidséget, — szóval szellemet kívánnék minden efélében ahol valaki igénybe meri venni hallgatósámat; s persze ez ritkán, nagyon nagyon ritkán van így. De hiszen kitölti az ebbeli házagokat a jóakarát. Tehet ezeket így állítom össze: egy akó vízben félfont ezukor, $\frac{1}{4}$ -ed só, 5 lat szercecsendióvirág 5 lat villó.

Tán túlságos kritikus is vagyok? Bocsanat!

M.-Sziget úgy szerény kis város hol a magyar nyelvet általában hallani lehet, tut rajta, hogy úgy mondjuk már meg-nemul e nyelv. Különböző faj s elem van benne csoportosulva, s mégis e nép olyan jó olyan szíves és türelmes egy máshoz, úgy be tud egymásba ölelkezni.

E város egy nagy terem, hol a házigazdnak e Haza szeretetének szíves fogadását mindenki tiszteli. E teremben azonban, miát mellék termeiben — vidék — azt a hibát találtam, hogy nagyon sok a poloska: a zsidóság; mely erkölcslelénítő, becstelensé-

né, nyomorulttá s tajminőségére helyk évé képesítő talmudját követi; mely könyve arra tanítja ezt már bölcséjében: hogy a zsidó nem lophat, nem rabolhat: soha a gojimtól — más nemzet és vallás — mert ha ezt teszi, ezzel csak visszafoglalja maga részére azt ami kizárólag őt illeti. Mely fajnak talmudja azt mondja: vétkezik az a zsidó ki egy gojinnak midőn az a vízbe volna fulandó: ment ő kezét nyujtana. — Ily tana csak az elvete-műlttségnek lehet; s aki ezt követi annak nevért, iróppapirunk iránt való megbecsülésből reá sem írjuk.

M.-Szigeten a ref. főiskola nagyon szégyényesen néz ki kívülről mint befül-rlő. Termei, — még az úgynevezett könyvtár is gerendás padlásolással, szűk avult falaival sat. Ha valahova kellene korai segély, istáp, úgy bizonyára M.-Sziget volna az helyzete s fontos voltánál fogva. E főiskola ama villanytelep melynek delezése ébren tart itt. — Egy intő újj ez, mely arra figyelmeztet: vigyázzatok! Egy lobogó, melyet ha kiejtettek kezetekből összefolyó hármas színe, s lesz belőle egy oly szín mely nem a tiétek.

Mán József és Mihálka László megyei fő és alispánok első sorban honpolgárok s csak azután románok; ma nincs mit félni, örülni kell. De mindig nem lehetnek Mánok és Mihálkák. (Isten tartsa meg sokáig őket!)

Folyó hó 8-án átmentünk a szlalinai sóaknába. Megkísérlem leírni. Szlalina Szigethez egy félóránnyira csőfensik. — A szokásos öltözködés után vezetettünk az akna torkába honnan a gyomorba miutleg 500 s néhány lépésön jöttünk lefele.

A jéggé vált iz e roppant barlangja, közép táján első lépcsőjének féldszálatán nyitott résen lengettünk. A látomány megdöbentő szépségű. Mintha egy elsüllyedt templom papjait láttad volna kik örök ott létre kárhoozottan imádkoznának, halvány fényű szöveteinek előtt, keresve s nem találva a szabadulást utat, úgy tündek elő az akna munkások sirmecseikkel, félöllözkeikben, sápadt arczaikkal, némán, gépiesen, szomoruan kopácsolva, emelve, fáradva, hogy azt ami nekik oly szűken nyujtatik, a mi ételeinkhez adja az ennek izzadó só.

Leértünk, a jeles szakember, az aknanagy kalauzolás mellett. Az akna, s főleg egy 20—25 öl magas ső piramis kivilágítva ragyogta a püspök nevének kezdő betűit.

Ekkor . . . egy zene hangzott föl, egy zene fön: Mintha egy örült építész által nagyszerű bizarr gondolattal épített s a másvilágra átültetett egy dómnak büvös orgonájába kapott volna bele valami láthatlan kéz. Mint egy gyermekét ringató özvegy asszony bölcső dala, mint egy acól hárlának a légmozgás által megriasztott burjai, vagy mint a rabok börtönfelekről feláramló éneke, vagy a száműzötték együtt panaszló sírma, olyan lélekhez kiáltóan zendült föle hangzat: Hazádnak rendületlenül légy híve!

Olyan szép volt e hely, olyan magaslat és mégis oly ijesztő annak ki a napot szereti. — Egy ől sir elég aranéve, hogy örök messzeségnek tekintessék, hát még ily roppant mélység. Nem szerettem volna itt meghalni. Még halálom után is borzadnék tán egyedül fekünni olyan szörnyű mélységben, hol sohasem várhatnám lényem feltámadását, habár egy marok fű minőségében is.

Következő napon kirándulást tettünk a Kabola Pojánai vasasfürdőbe, mely Szigethez mintegy 3 órányira húzódott meg egy magas hegy lábainál. Utunkon a hegyek, völgyek, susogó csermelyek, beszédes források, — mik a sok réti sziklák nyílásain kövicsről kövicsre hullva olyan csevegőkéké válnak, s egy nagyobb patak mely mint a szilaj gerkőcz nádparipáján úgy száguld majd egy színen velünk, majd 10—12 öles mélységben alattunk, de mindig mellettünk, — mióta soha el nem hagyó társakul szögödtek volna hozzánk, hnkknak, jönnek sietve, itt elbujva, ott eltörve. Kabola Pojána fekvése egyike a leggyönyörűbbeknek.

Visszajövet meglátogattuk az utunkban jobbra eső s a Svájci részvénytársaság által felállított s évenként 800,000 mázsa sóda terméssel — jobban előállítással a keresletet kielégíteni nem tudó ugynevezett sóda gyárat, melynek roppant épületeiben elhelyezett fűszelvényei és gépvezetési eszközök több vegyeket állítanak elő, p. o. kén, só, salétrom, gáliz s többféle savakat.

Az idegen mindent feltud találni hazánkban, miket magunk értékesíteni nem tudunk, s így óvak a kiérdemelt dicsőség és haszon, miénk a dicséletes szegénység.

M-Szigetről hazafele indulva pénteken érintve lón Hosszmező, onnan a mintegy 25—30 fősre tehető banderium elővágása mellett érkezett a püspök Tecsőre, moszár lövések között. Szombat reggel indulás Viskre. Ebéd a viski fürdőben. Délután megérkezés Viskre, honnan Huszth mint a mármoros szélén fekvő város ezáltal tényleg utójára érintetik. Innen, haza. Én a Viski fürdőt tüzetesebben áttekinteni óhajtván, különböző szép helyeivel ott maradtam, s pár nap alatt áttekintém a közelben fekvő Ferenczyölgyi üveggyárat mely egyik okos, észszel és szellemmel munkálkodó hazánkia Rényit tulajdona, ki szorgalmas kutató s fáradsággal keresi a hegyek rejtek kincseit, s a mitsem mondó kövek bizalmasokká válnak ő előtte rejtett tulajdonságaik kibeszélésében, minélfogva a vízhatlan — hydraulikus — méz köveket is meghódítván, okszertű műveléssel az idáig létező e nembeli meszek szükségletét telepe bőven földözni fogja hazánkban.

Innen átjöttem Bikszádra mely már Szathmármegye északi szélén fekszik, egyszerű, csendes s jó hatásúnak jelzett fürdője és vízeivel. Itt több debreczeni találat, Kovács Lajos polgármestert, Mezey volt honvédezedest,

Máyert, Veres L-t, Tóth F. jbró ezidő alatt érkezett nejével.

Az előbbieket érzik a gyógyhatás már is. Mit örömmel írok meg azoknak kiket a fönnevezettek érdekelnek.

És most e kis kirándulásomat bezárom.

Isten veled!!

B. P.

Vajjon megéri-e a Magyar nemzetet a honalkotás ezredik évét?!

— Ha l a s z József veterán írónknak óvva-intő korszertársadalmi cikksorozataiból —

Időszámításunk 886-dik évben a Kárpátokunk már áthatolt, de előredett Álmos fejedelem átadva fiának Árpádnak fejedelmi jogát, kinek a vezérek magukat önként aláveték, az itteni szlavfajú fejedelmek legyőzésével a dicső fejedelem fegyvere tulsúlyával megszerző népének, a magyaroknak azon nem csekély földterületet, melyet őseink annyi vész és vizsaly között még mindig föntartva Magyarországának neveznek s csak 12 év hiányzik azon ezredévből, hogy a magyar e földön lelta hazáját.

Oly csekély az évek száma az ezerévig! és mégis aggodalom szállja meg a hazáját szerető honfi keblét — kozmopolitárról ki mibe sem veszi a hazát nem szólunk — ha vajjon megéri-e nemzetünk ezredik évét önállóan, s leborulhat-e akkor a kegyelet oltára előtt, hálaáldozatot nyujtandó a magyar istenek, hogy e földet még magának nevezheti, vagy mint a költő mondja „szét hull nemzetünk mint az oldott kéve?!”

Fájdalom, hogy inkább az utóbbira mint az elsőre lehet kilátásunk! Ohajtuk azonban, hogy családunk; de vajjon lehet-e az? midőn oly kétségbe ejtők a napjainkban felmerült jelenségek hazánkban, melyeknek természetes következtetésül tekinthető hazánk végelenyészése! — s azon sorsra jutása, hogy csak a történelemben marad föl léte, mint a hatalmas római birodalomnak s versenytársának Carthagonak s a világhódító macedoni Nagy Sándor szélesen kiterjedt birodalmának!!

De lássuk a borús sejtelemre okot szolgáltató hazai jelenségeket melyek méltán jogosítanak azon aggodás szűlte kérdésre: Megéri-e nemzetünk önállóan ezredik évét?!

Vizsgálódásunkat kezdjük elsőben is hazánk ifjusága szemlélőten mint a mely szerintünk oly uton halad mely maga elég volna, hogy sirjához vezet a magyart!

Ki nem látja ugyanis, hogy a kévértű fiatalok, kiknek társadalmi magas állásuknál fogva elengedhetlen költségszükségüknek kellene tekinteniök: hogy ifju éveikben oly készültséget szerezzenek maguknak, hogy majdan midőn már előáll a cselekvés ideje, ugy szellemi mint anyagi erejükkel oszlopaivá váljanak a hazának: — a készülődési időt elapaztolva annak helyét a leghenyébb, a legledébb foglalkozásokkal töltik be? Kik a születés által nyert nagy előnyei-

ket szerelmi kalandokra, színész- és tánczosnók megvásárlására használják fel, mi nemesb ambíciójuk sem lévén, mint kitűnni a sportban s jeleskedni a párbajban!

Az ily ifjak sorából bizonyára nem válandanak Zrinyiek, Rakócziak Szécheniek, kiknek lángoló hazafiságuk vezérszövetekül kellene hogy szolgáljon azon fiataliságnak, kiket a szerencsés véletlen milliók és milliók fölött emelt föl a haza földén.

De hát fiatal nőink után várhatunk-e valami üdvöset a hazára? Várhatjuk-e, hogy köreikből annak idejében Széchy Máriák, Zrinyi Ilonák, Bornemissza Annák, s több más a hazai történelem egén dicső feynyel ragyogó nőkhöz hasonlók, tünednek föl.

Itt is kétely tolakodik a hazáért aggódo kebel elé. Mert nemde oly irányban vezettetik a főrang, de sőt a tebetősb szülők leánykáiknak nevelése is, mely növelési rendszer ha kiképezi is a leánykát arra, hogy mi a nagy urias etiquette szabályai és miképen kell eligánsul öltözködni, hogy ezek által a kívánt hatást, a társas összejöveteleknél s a házassuló fiataliságnál biztosítva legyen, de arra semmi gond hogy fogalmat szerezzen a növendék magának arról, hogy mi az a haza, s mik a hölgyek köteleességei a haza irányában, hogy így hazaszeretővé képezteveln a nő szerint átlantálhassa majd gyermekeibe már azoknak legzsengőbb korába a haza fogalmát s az az iránti kötelezket.

Ez csak hazafis irányban vezetett nöndvelés által érthetik el. De a tapasztalás bizonyítja, hogy nem csak a főrangú de már a jobb módu szülők is azon balga hitben síntelenek, hogy nem is nevelés ha lánykáik mellé nem franczia nevelőnt állítanak. — És ide bezsállingóznak Páris nőproletárjai! kik közül nem egy, fiatal korában nem más mint grissette volt s átveszik a nöndvelés tisztét! Lehet gondolni hogy az ily nevelőnk mily lényeket nevelnek növendékeikben! kiknek legtöbbször aztán nem menyországgá de pokoltá teszik a házass élelet. Beelőlják ugyanis holmi Kock-féle regényekkel, de amugy is a párisi élet erkölcszetelenségét. Szerintök erkölcsösnek csak láttatni kell, az erkölcszetelenség finomul s szellemdusan eltakarandó. Ily tanok, s a párisi romlottságnak a viaszhoz hasonló gyermekszívbe beoltva, veszt hozó a társadalomra s hazánkra. De mi gondja a franczia nevelőnők ezekre, kiknek ott a hazája a hol jőteket talál.

II.

Az erkölcsi romlottság már magában is vészhozó azó államra, a melyben az lábrakapott; mire intő tanúságul szolgálhat a hatalmas római birodalom fölbomlása s végenyészete.

De ha a romlott erkölcs csak közvetve hat valamely állam vesztére, azon jelenség, hogy hazánk főrangú ifjai még nem is akarnak magyaroknak láttatni; mert ritka kivétellel annyira mellőzik a nemzet nyelvét s azon ősokeít, kik re-

ajók érdemtelten utódokra, érdemeik folytán uradalmakat hagytak — hogy beszélni sem tudnak jó magyarsággal, s ha kénytelenségből néha mégis beszélniök kell, oly hibásan ejtik ki a szavakat, hogy elég tere nyílik az élzlapoknak, mit föl is használók, gnyulúzni a fiatal mágnások beszédmodorából — a nemzet nyelvének ily háttérbe szorítása már közvetlen s egyenes hatású azon nemzet vesztére, mely így mellözve van; mert elveszve a nyelv: elvesz maga a nemzet is, mint elveszett Róma nyelve a szép latin nyelv is, s most holt nyelv, mert nyelv és nemzet-élet együtt jár.

Igy vagyunk a hazza reményeivel! s ha miattuk, kivált midőn ehez más körülmények is a tényezők, elveszhet a hazza! hazafias bűnkünkben találhatunk-e vigaszt valahol?

Vigaszt keresendők járjuk hát be az országot a szellem szárnyain s keressük föl először is az ország fővárosát Budapestet, — Itt is semmi vigasz; mert kivéve a nemzeti színházat, a magyar nyelv oly ritka, mint hollóban a fehér! Idegen nép lakja; legtöbbször német ajku, mely látván, hogy a felsőbb hangadó osztály ugys feljőkk gravitál, rá se gondol, hogy azon nemzet nyelvét megtanulja, melynek közepette fölgazdagult! Budapest egy átaljában nem mutatja magát egy magyar fővárosnak, s az idegen, ki ott megfordul gondolhat-e egyebet, mint azt, hogy a magyar legfeljebb csak tájbeszédben különbözik a némettől?!

De Budapesten szemlélődvén, tekintünk be az országgyűlésre, hát ha ott eloszlandozna azon kísértő szellem előlünk, mely mindig azt sugdossa: „Magyarország végéhez közelgel.”

Epen Sándor utcán vagyunk; előttünk az országház; honnan irtóztatós zsvivaly, közben közben kiabálás, közzvegült orditozás hat füleinkbe, mely kissé vissza rezzen; s kélkedünk ha vajjon bemenjünk-e? mert tán vereskesznek is mint valami csapszékben. Pillanat mulva azonban öszveszedjük bátorságunkat s fellépdelünk a nézőtérre, a karzatra, s ime előttünk áll az országgyűlés képe egész valóságában

A kihallott zugás, láрма, lábtöppantás, másfelől püsszegés egyre foly — s van dolga a fülnek, van a szemnek is, mely látja a jelenlevők majd egymáshoz, majd pedig ki s be egyelgését: a figyelmen kívülre hagyott, másfelől a grimasse-okat a beszélőre, másfelől meg az egymással feszelen conversatiót, mintha a szőnyegen levő tárgy nem is tartoznék az illetőkre! Mintha az ember épen valami figyelmen kívülre hagyottakat látna az iskolába öszszegyűlve míg a tanító közöttük nincs.

És ezek aztán az ország atyjái!! kik a polgári megtiszteltetés legmagasabb polczára jutottak, képviselni azon milliókat kiket ugy bocsátottak el választóik, hogy alkossanak bölcs és a hazára hasznos törvényeket, hogy mint nemzetünk egyik nagy költője mondá: „boldoguljon a magyar hazája.”

Hova tűntek a hajdani pozsonyi diéták — miut régebben mondták az országgyűlést — higgadt, tiszteletet gerjesztő tanácskozási modora? — a méltóságos komolyság, a türelem az ellenlevéményeket iránt, azok nyugodtan kihallgatása a kötelességérzete lelkiismeretesen eleget akarva tenni annak, melyre küldők megbízták? Ugylátszik eltűnt mindez, s most helyét ép az ellenkező foglalta el. Honnan van ez? vajjon a demokráci államszerkezet hozzá-e a leirt galádságokat magafal, vagy századunk szelleme mely profanálni tör mind azt, mit az előtt tiszteletreméltónak tartott a kegyelet? — Oh mily örömet vinne mindenki a képviselő urak elé a legnagyobb tisztelet adóját, ha ugy ismerhetné őket, mint a kik valódi atyjai e honnak; de ama könnyelmű viselet után mit a feuti kép feltüntetett, ugyan lehet-e hiszen oly illetlenül viselik magukat, mi egy átaljában nem fér össze — tisztelet a kivételeknek, az atyjainévvel!

De vegyük hozzá a leirtakhoz azon irtóztató közönyösséget a hazza ügyei iránt, mindamellett hogy 440 képviselő fizetésével van terhelve az állampéúztárra, többnyire ürességtől kong a ház anynyira, hogy alig határozatképes — s hogy vannak képviselők (itt ismét kivesszük a kiveendőket) kik csak akkor láthatók, ha a fizetési napok előállanak, vagy ha valamely törvényjavaslat keresztül erőszakolásra a miniszterium-öket szavazatra öszszetöborozolja, — hogy vannak követek s több mint száz számmal, kik saját ügyeiket sem tudván rendben tartani, — hát az országét ugyan hogy tudnák? fizetéképtelenekké válván, fizetéseiket foglaltatták le, az ellenük követelésben állók, hogy nem egy képviselő van olyan is ki félrelökvén azon programot, me'yet megválasztását öszközlendő elmondott a választók előtt csak saját érdekének egyengeti utját stb., ily sok lelkiismeretlenség, hazafiságtalanság föntüntetése mellett, mint a mennyit a képviselők előnkbe tárnak, kérdjük: vajjon fog-e a magyarok Istene csodát idézni elő, hogy megmentesse azon hazát, melyet fia anynyira elhagytek, skik mind azt mi szent volna félredobták s ezen tényökkel megtagadták istenöket is?!

III.

Mint az előadottakból levonható, a képviselő testület nagyrésze mitsem törődik vele, ha a magyar hazza fenekes től felfordul is; de hát a kik vállalkoztak reá a kormány rudjához állani, és vezetni a hazza ügyeit, vajjon ugy vezeték-e azokat, hogy föntmaradjon söt virágozzék e hazza? hogy áldással emlegessék neveiket az ölök, s kegyelettel emlékezzék meg róluk a történelem?

Fájdalom, hogy itt is tagadással kell és lehetfelelünk, mert 7 éves kormányzatuk a helyet, hogy áldásos lett volna, — a szó teljes értelmében tönkretette a hazát, s ha elvesz a bűn sulya különösen ör rájuk nehezül.

Am vegyük szemle alá némely áldástalan tényeiket.

Sokakban megbotránkozást szült, hogy 7 év alatt a mióta t. i. az ország

alkotmányos kormányát átvették, a mellett, hogy évről évre mindig alább és alább szállott az ország jó létben annyira, hogy már most holt szegény; voltak miniszterek, kik szembetűnőleg gazdagodtak föl. Hogy és miuton, s az ország hátrányával skárával történt-e az? nem kívánjuk feszegetni, s csak a kétségtelen tényekre szorítokunk azt illetőleg, hogy miködésük nem volt áldásos.

Nézzük elsőben is vasutainkat. Nincs bizonyosabb mint az, hogy a vasut egyik tényező arra, hogy valamely állam jólétben előre viessék. De hogy e történéjk, mellözendő mind a magán érdek, ugy minden oly más érdek, is mely azon államot melyben a vasut épül, megrontja. Tekintve a közelebbi szük éveket, már az se volt helyes intézkedés, hogy az ország ugy behálóztatott vasutakkal, mint a hogy jelenben van, Minek? midőn gabuafélet, — mert egybűnk sincs, — még a fővonalokon sem tudunk szállítani, mert a kinek volt is valami csekély feleslege, annyi volt a szükölködő minden községben, hogy azt akár helybelieknek eladhatta, ott lehetek a szállító kocsik minden vasuti állomásnál, — üresen heverték; s ha a vasutak építésénél nem is lettek volna mellék tekintetek, még is elmondhatnók, hogy a jóból is megárt a sok, a mint-hogy nagyon is megártott, mert a vasuti biztosítások fejében isten tudná hány a vasutakba fetektett milliótöl fizetni kénytelen az ország a kellő jövedelem-hiányában az elvállalt pótlókat! és pedig olyan vasutaktól is, melyek mint nem jövedelmeznek most, ugy nem fognak jövedelmezni ezentul sem, mert vagy egyik vagy másik miniszternek, vagy a hozzájuk közel állóknak vagy valami nagy befolyású urak érdekében épültek.

No, de mit nem vihetett ki a kormány, midőn ott állott rendelkezésére a hű sereg, mely derűre borura megszavazott miudent mit a kormány akart, söt avval szavaztak a nálunknál több belátással bíró férfiak is, nehogy miniszterválság álljon elő, szokásuk lévén a miniszterurnak minden olyanhoz állásukat kötni, mit kivinni akartak.

Hát az nem megrovandó vétsége a miniszteriumnak: hogy a szolnok-hatvani vonal létrehozásával; — a menynyibe a szállítmány ugy fut ki az országból, hogy Budapest utjába sem ejti, — nagy kárt okozott ugy a fővárosnak mint az országnak, a mennyiben a főváros és az ország érdeke sokban egybefoly.

Hogy a temesvár orsovai vasut is mily kiszámíthatatlan skárával az országnak jó létre, fejtegették a lapok: de hiában! mert a saját hibái által pénz-zavarban nyakig uszó magyar kormány kénytelen a pénz-király Rothschild előtt alázatosan meghajolni, mert ki segíti ki a pénz-zavarból? ha ő nem, s a hatalmas pénzember érdeke az osztrák államvasutársaságával ugyanegy, így ő nem lehetvén megsérteni, az említett vasutársulat csak elébe dobja a miniszteriumnak a megállapított feltételeket és azokat ugy mint megirattak elfogadni kell!! — Szegény megalázott magyarminiszterium! szegény Magyarország!! — S

ha az említett vasut tönkre teendi a nagyobb magyarhazát, a királyhágóutuli kisebb hazában lakó székely népet, Erdély legjavát, a tömösi vasut teszi tönkre, vasut nélkül maradván az ősmagyar fajú nép, mely mint olyan bizony megérdemelte volna a figyelmet.

És ha alig van vasutunk, mely az ország gazdaközösségének érdekét mozditaná elő, hát a Duna legalább magyar részében a magyar érdekek szolgál-e? Ezen előnyt is elvesztének, mert hiszen tudja van, hogy bárha a magyarhoni gözhajótársaság zilált ügyei — ha jól emlékszünk — 600,000 frral tisztára lettek volna hozhatók, mikor ezen segít ségre a kormány folszólítottat, már akkor maga a kormány is oly zavarba hozta pénzügyeit, hogy alig tengett-legett s így megadni a kívánt segítséget képtelen volt, s úgy a magyar Dunán is az osztrákok tette urrá. És most nemde azon szomorú kénytelenség állott elő, hogy a termelő gazdaközösség, hiányában a versenynél, ha a jobb évek előálltával adhat is el valamit azon magas szállítási árszabályhoz kell magát tartania, mit az egyed-áruságra jutott osztrák-társaság elébe szab.

Nemde idegen parancsol már eddig is, vérel szerzett hazában?

De folytassuk szellemi vandorlásunkat tovább, s tekintsünk be az igazságszolgáltatás körébe is, miut a mely egyik tényező arra nézve, hogy e hon a legnagyobb elszegényedésnek néz elébe. S mi vár a szegényre, nom-e az, hogy szolgája legyen a gazdagabbanak!!

IV.

Tudva van, hogy a királyi bíróságok személyzetét, a mostani miniszterelnök igazságügyér korában úgy nevezette ki a Felsőség által, hogy maga előbb a folyamodók közül kinevezette a törvényszékek elnökeit, kik aztán egy bizattak meg, hogy terjeszszék föl azokat törvényszéki és járásbírói tagokul, kiket azon állásokra s más egyéb az igazságszolgáltatás körébe vágó hivatalokra alkalmasoknak ítélnék.

Hogy ily meghagyásnál széles kapu nyílt arra, hogy mindegyik törvényszéki elnök rokonait, kedveltjeit juttassa oly biztos jövedelemhez, melynek sem a szárazság, sem a vízáradás, sem a késői fagy, sem a jégeső nem árthat, magától értetődik. Váltig is mondogatták a közvélemény orgánumai, a lapok, hogy az ily intézkedésben nem lesz köszönet: de az igazságügyér ezt figyelembe sem vette s így a bírósági személyzetnek létrehozása a megirt módon, tényező vált, s igen természetes, hogy a bírói kinevezéseknél nem az előre szerzett érdem, hanem a pártolás döntött s eképek sok oly egyén csempésztett be, itélok bíróknak kiknek működése a perlekedőknek nem válhatik előnyére.

De föltéve, hogy szakavatottság és jellem tekintetében teljesen kifogástalanok volnának mindazok, kik a bírói székeket elfoglalták hazánk igazságszolgáltatása még sem felelhet meg azon rég ohajtott célznak, hogy aki igazságot keres azt olcsón s gyorsan föltalálja. Mert a kormány könnyel-

mien elkövetett pazarlása igen sok pénzt igényelvény, úgy szerveztetett a perrendtartás, hogy a bélyegjövdelem minél többet hozzon be, a kölcsönökkel támogatot üres országos pénztárba!

Ez az oka, hogy legsecskélyebb tárgyú követelések is — melyek ha nem többet, de bizonyosan felét kiteszik az összes pereknek — legyenek bár azok oly tiszták mint a napfény, melyeket mint olyanokat, a községi bírák a napjainkban értelmes jegyzők befolyása mellett rövid uton igen jól elintézhetnének; fönmaradván a birtokon kívüli feljebbvitel hosszadalmas eljáráshoz kötve s jogot adva reá, hogy a per a legfőbb törvéyszéket is megjárhassa a királyi bírósághoz utaltattak, holott is aztán irtózatoss tömeget képezvén a perek a legszorgalmas s legjobb akaratú bíró sem bánhatott el velük egyhamar s hó napok telnek bele míg egy újabban be uyuított kereset tárgyalására időt vehetne magának, arra hogy a tárgyalási határidőt kitülze. És a szegény felperes, ki helyes ok nélkül bizony ritkán nyul a költséges perlekedéshez, ugyancsak várhat míg az alperes, ki rendszeren azt tartja: „qui habet tempus habet vitam“ és így minden jogorvoslatot felhasznál — pere, a bíróságok fokozatain, hosszas szüneteket tartva, minden stádiumot, mert mindenhol összetorlódtak a perek — keresztül hatolva s végre lekerül még azután is sok teoktória közbejöttével a végrehajtásig juthat!

És ki meri tagadni, hogy a perlekedés ily bosszantó hosszadalmassága tette tönkre a hitelt s hozta be a lelketlenségig túzott borzasztó uszort, mert ugyan melyik töképezés bocsátáná pénzét hazánkba? a mi pénz pedig a hazában van, nagyon sok lévén, kivált a közelebbi inséges évek következtében ki kölcsönt venni kénytelen, drágán bocsátatfik áruba s hogy akad oly istentelen is, ki a törvény adta szabadságot felhasználva, több kamatra kötelezi adósát mint a mit neki kölcsönzött!!

No de ez a kormányra nézve aligha nem kedves dolog, mert hiszen 10 százalót adót vetvén ki a kamat jövedelemre az is segít valamit az üres pénztáron!

S mit gondol ő avval ha elpusztul is az ország ős lakossága s ha a pusztulás romjain egy oly világszerte szétszórt nép emelkedik is föl Magyarországon, melynek egyik szent könyve, istenök válszított népét folszabadítja arra, károsítani megtrontani minden mást, ki nem a Jehova népe.

A 7 év óta gyakorlott hibás kormányzat egyik folyamánya azon menthetetlen mulasztás is, hogy tekintve azon tüzelmeket, melyeket a különféle nemzetiségek a magyar állam ellenében elkövetni merényeltek, e helyett, hogy a kormány még kezdetben elnyomta volna, csak akkor ébredt midőn már mindenfélét úgy elharapódzott a vész, hogy félt, hogy nem az 1848-ki eseménynyel állanak elő újból.

Czikkünk megírásánál azonban czélunk nem az levén, hogy a kormány bünlajstromát írjuk meg, hanem az, hogy rámutassunk mindazon jelenségekre, mik

fájdalom, a magyarnemzet halálát nem messze levőnek sejtetik, tovább folytatjuk szemlénetet azon okból, hogy hátha igénytelen szavunk elhatna az illetőkhöz; — mert a halálperceizeg tán soha sem késő orvosszer használni — s kísérelt tétetnek arra, hogy minden máskép alakuljon, mint a hogy jelenben van; mert szerintünk aligha megmenthető szegény hazánk!

E sorok írója, bárha hódol a demokrat eszméknek, mindig tiszteltetben tartotta azon arisztokratikus neveket, a melyeket viselőik elődei, történelmi nevet vívtak maguknak ki, s fáj tudnia azt például, hogy egy Eszterházy hercegféle tulajdonai uradalom már évekkel ezelőtt egy Kohn és Bischicz urakra került, kik igen kicsinyen kezdve szorgalmuk utóvégre igen fényesen lett megkoronázva. Azóta hány gróf, báró és nagy nemes birtoka jutott hasonló sorsra, ugy annyira, hogy elmondhatjuk: „öröködbe uram pogányok jöttek“, s nem-e vérzik a magyar ember szive, midőn magánasaink pazarköltekezései folytán májd itt májd amott egy csillagát látja letűnni a magyar égnék, melyek helyét egy porosz vagy egy isten tudná honnan került pénz ember foglalja el, kik azonban megtartván előbbi hazájukat, magyar uradalmak jövedelmét, idegen ajku tisztjeiktől beszédvén azt nem köztünk költik el. —

Mennyi pénz foly ki csak ezuton is honunkból?! — hát még azon temérdek millió kamataiban miket a jelen alkotmányosság kezdete előtt szerepelt államférfiak opportunaitis nézeteik folytán Magyarország fizetni kénytelen. De mennyit kivisznek az azóta csinált szintén több száz millió kamata! Meanyit kivisznek, mert nincsenek gyaraink, a külföldi gyártmányok, sőt maguk a divatczikkiek is, mert bár napjainkban alig van mindennapi kenyérünk, de az erőnek meghaladó fényűzéssel szakítani nincs akaratunk s hajlamunk! Pedig a mi a testnek a vér, ugyanaz az államnak a pénz, s míg amaz, ha vére szükén van, darabig csak beteg, de végre előbe áll a kérélelhetlen halál, vajjon magyar hazánkunk még ezereedik évét megérné, nem ily sorsa leend-e? melyben az a legfájdalmas, hogy saját hibáink idézi elő!

A nemzet nagy költője Petőfi már 1846-ban ezen szavakat használta egy verse refrainjál: „Isten csodája, hogy még él hazánk.“ Jelen válságos helyzetünkben mennyivel inkább elmondhatná azt most! Anyi bizonyos, hogy mindennek másképp kell alakulni, hogy tovább bírjunk élni, mint a hogy most vagyunk. Föl tehát a tette fönt és alant, kövesse el mindenki mi tőle telik, hogy a drága beteg, a haza, földüljön s utóbb vider életnek örvendhesen.

Czikkünket Petőfivel rekesztjük be:

„Mi lesz belőlünk? azt én kérdezem, De mily kevesen gondolnak velem, Oh nemzetem magyar nép! élted, Mindig csak a jó sorsra bízd-e? Ne csak istenben bízzunk, mint bizánk Emberségünkönköl álljon föl hazánk.“

Halász József.

Nyomdász-ünnepély.

E hó 18-án a nagyerdei lövöldé helyiségén tartott meg a helybeli városi nyomda két veterán nyomdásának Csontos o Ferencz és László Lajosnak felszázadon át tartott működése emlékünnepélye.

Helyben, vidékről s a fővárosból már előre csinioskiállítású meghívókkal számosan hivattak meg e napra.

Több mint 400 hölgy és férfi közönség a díszesen rendezett mulatóhelyen megjelenésén, 6 órakor az ünnepély ágyúdörgések, — zene és dalárda működése után kezdetét vette, majd Szűcs István kir. tszéki bíró ur olvasta fel ez ünnepélyre készített megnyitó beszédét. — Ezután Balázs Kálmán zeneláruslata működött. — Az ünnepély magyát Révész Imre lelkész ur által felolvasott a magyar nyomdászat, különösen a debreceni nyomdaháromszázadot haladó történetéről önálló hecsű és nagy gondmal összeállított, tudományosan kidolgozott mű nyújtotta. — E felolvasás után a dalárda, ezután zene működött, — mindeket pedig ágyú dörrel rekeszté be.

Majd vacsora következett, — nem hiányoztak az alkalmi pohár köszöntések sem, melynek sorát Oláh Károly kezdette meg, a két veterán nyomdászra emelvény poharát át nyújtván részükre a nyomdász személyzet által ezek részére készíttetett két pompás serleget.

Vacsora alatt zene, dalárka éneke élénkité a különben is jó kedvű közönséget, ugyanez idő alatt a két fél fél százas nyomdász Balkányi Sz. Lajosról és Oláh Károlytól alkalmi rökönözött versekből néhány darabot a kézi sajtón nyomván: négy fehérbe öltözött kis leányka a sajtót megszorozá s tüzijétek után a vacsora végét ért, — kezdődött akkor a szabadban a vacsora helyén a szónoklatok, dalok nagy sora, — bent a lövöldé termében a viradigtartó zene és táncz.

Az ünnepély átalába véve a legnagyobb tapintatú rendben, fényesen folyt le s oly jól sikerült, hogy ezen kellemes szórakozásra, nem csak mikor betűt s nyomdászt látunk, hanem valahányszor élvezetesen töltött időre gondolunk, sem fogjuk elfelejteni. — Ezünnepély ügyes és tapintatos rendezője szvetelőjének Fries József nyomda-

ügy- vezetőnek pedig elismerő köszönettel adózunk

Éljének mindnyájan a szellemi munkásság megtestesítői számos ily emlékünnepelt!

Buda, Császárfürdő.

Ha valaki Budapestet meglátogatja alig kerülheti el a híres Császárfürdőt hol arnyasfa-sorok szegélye mellett a Duna hűsletét áraszt a nyári lankasztó hőség alatt, — s bent a fürdő vendégek százával keresnek üdülést a hévvízforrás és fürdők elvezése reményében. — Óvva intünk azért minden látogatót, hogy a fürdő élvezését ne halasztsa délutáni időre, — mert számtalanszor van eset reá, hogy ekkor már nem tudni hány s ki után juthat a szerencséhez előző levében mosakodhatni. E helytelen eljárás azonban a bérlő által nem nyer minden panasz daczára orvoslást. — Így aztán nem csoda, ha e híres és valójában keresett fürdő a bérlét lejártáig — mint annyi hazai fürdők — elhagyottá lesz. —

Emeli az elidegenítést a vendéglőbeli magas ár, — ugy hogy a Margit-szigetnek sokkal olcsóbb konyháját, tisztaságát üde légét, hasonló minőségű hévforrást mindenki inkább keresvén fel: mielőbb e hely az ön kiszorultak helye leend. — Ha a fürdői orvos Dr. Pápai ur előzeny és finom modorával nem lenne jóvá több hasonló rendtelenséget: ekkorig nem leendett e hely felannyira is látogatott mint a hogy különben.

V e g y e s.

— **Ö Felsége, a magyar király** a két veterán nyomdász ünnepély alkalmából 10—10 darab aranyat küldött a két érdemesült nyomdász részére kiszolgáltatód.

— **Városi** Mihály kegyesrendi tanár és áldozár, kinek számos sikerült költeményeivel találkoztunk lapunkban a n. é. közönség, jelen tanév bezárásával elhagyja a kegyes tanító szerzetet, a helyét hitvallásra tér át és nőül veszi Sallay Rózsa kisasszonyt Sallay Ráfael hődmézö-vásárhelyi r. k. tanítóknak művelt lelkű szép leányát. — [Áldás és szerencse kísérje őket!]

— **Scab. kir. Debreczen városi országos vásárok kimutatása 1874. évre:** Julius 31. péntek juhvásár; augusztus 1 szombat, juh vásár; augusztus 2. vasárnap, bórvásár; augusztus 9. vasárnap sertes vásár; augusztus 10—11. hétfőn, kedden nagy baromvásár. Szept. 25—26. péntek, szombat, juh-vásár; Szept. 27. vasárnap, bórvásár. Okt. 4. vasárnap, sertesvásár; okt. 5—6. hétfőn, kedden, nagy baromvásár.

Kelt Debreczenben 1873. Decz. 10.

Kapitányi hivatal.

Locsoltatása rendeltetett el a házak előtt járdának a nagy szárazság miatta városi hatóság által, — minden háztulajdonos kötelességbe léteveten, hogy ezt büntetés torhe alatt teljesítse. Azonban ott hol télen a sárlagumak, most pedig a saharai feneketlen por tanyája van: itt Nagy út-utca elején, a Bika vendéglő bérlője nem tekintvén magát háztulajdonosnak: hagyja a szelek s hőség szárnnyaira vett porlétet úgy a járd közönség légző műszereire; ruhájára rakodni, mint, — ha ugyan szellőzteti az utca felől ablakait (?) — szóabíba beszállsolin, anélkül hogy szálláspénzt vagy kárpótlást kívánna ezért.

— **Ápróba nyomtatás** több helyen kielégítően sikerült, a mag sulya több mint előbbi éveken át, — a mennyiség közép terméssel kevéssel szaporább.

— **A hortobágyrak** öntözés nélkül használhatlanságára a baromtenyésztésnek e folytan városunkban vég enyésztere figyelmetel a jelen év is. Meddig várjunk még a gondviseléstől?!

— **Tánczos** Istvánné újabbban szervezett leánytan és nevelő intézetének programját széküldölte.

Beküldetett.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költségnélkül; a felette üdvös

Revalesciere Du Barry Londonból.

Az izletes Revalesciere du Barry gyógytápszer, elűz minden betegséget, melyek az orvosságnak ellenállnak; u. m. gyomor, — ideg, — mell, — tüdő, — máj, — mirigy, — nyákhártya, — lélekzési, — hólyag és vese fájdalmakat, gümőkört, hasmenést, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztelenséget, dugulást, hideglelést, szédülést, vértolulást, fülzugást, gyomor-émelygést és hányást még a terhesség ideje alatt is, diabetest, bükört, elsóványodást, csúzt, kőszvényt, sápkórt. Kivonat 5,700 bizonyítványból oly gyógyulások felől, melyek minden orvosságnak ellenálltak:

Minden betegnek egészség az izletes Revalesciere du Barry által, mely gyógyszer és költségnélkül a következő betegségeket távolítja el: gyomor, — ideg, — mell, — tüdő, — máj, — mirigy, — nyákhártya, — lélekzési, — hólyag és vese-fájdalmakat, gümőkört, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztelenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizebeteget, hideglelést, szédülést, vértolulást, fülzugást, émelygést és hányást még a terhesség ideje alatt is, diabetest, buskomorságot, elsóványodást, csúzt, kőszvényt, sápkórt. Kivonat 75,000 bizonyítványból oly gyógyulások felől, melyek minden orvoszernek ellenálltak:

65,810. számú bizonyítvány.

Neufchateau (Vogesek) 1862 Deczemb. 23.

17 éves leányom, a havi tisztulás kimaradása miatt, minden idegrombolások legborzasztóbbikában, szakadék. Vilustánczban szenvedett a legnagyobb mértékben, Szent tutet minden or-

vos a segély lehetőségén. Azóta őt egy barátom tanácsára Revalescierével táplálom, s ezen drága tápszer, mindenik hámalutára, kik a szenvedőt ismerik, őt tökéletesen helyreállította; s teljesen egészséges. Ezen gyógyulás itt igen nagy feltűnést okozott, és sok orvos, bajokat gyógyíthatlannak nyilvánították, bámulnak most, hogy gyermekemet erősen, frissen, és teljes egészségben lenni látják.

Martin,

Ofenigre, Comp'able geretraite.

73,621. számú bizonyítvány.

Bécs, 1871, február 1-én.

Őn iránti végtelen hálám indít arra, hogy önnök e sorokat írjam. Négy hónap óta borzasztó asthma kinozott; senki se tudott könnyédséget szerozni, mig egy barátom tanácsára az őn kintű Revalesciere-jét vetém, mely engem a hajból alaposan kigyógyított.

Báró Clarow Felix.

65,715. számú bizonyítvány.

Páris, 1866, április 11-én.

Uram! leányom, ki rendkívülileg szenvedett, sem emésztés sem aludni nem tudott; az álmatlanság, gyengeség és ideges izgatottság által lenyomatott. Most egészen jól érzi magát a Revalesciere csokoládétól, mely őt egészen helyrehozta, jó étvágygal, jó emésztéssel bir, ideget lecsillapultak, álma megújító, husa kemény, s a mellett így, mi régóta idegen volt tőle.

Montlouis de H.

72,418. számú bizonyítvány.

Obergurig Bautzen mellett (Szászország), 1869. jan. 17. Valahányszor a Teremtőhöz imádkozom azon megbecsülhellen jótéteményekért, melyet a természet gyógyító elemeiben számunkra biztosított: mindannyiszor megemlékezek önöl. Én több év óta nem ismertem az egészséget, az észlesem mindig meg volt zavarva, s folytonosan gyomor-bajommal és az elnyákosodás ellen kellett küzdenem. E bajoktól a Revalesciere 14 napi használata teljesen megszabadított, s így ismét hivatásomnak élhetek.

J. L. Sterner, néptanító.

50 és 4 frt. 50 kr. Revalesciere csokoládé por és táblácskaalakban 12 csészére 1 frt. 50, 24 csészére 2 frt. 50; 48 csészére 4 frt. 50 kr., poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társánál, Bécs, Wallfischgasse nr. 8 valamint minden városban gyógyszerészek és fúszkerkedőknél is; a bécsi ház minden vidékre posta-utalvány, vagy utánvét mellett is küld.

Magyarországban kapható a következő helyeken és uraknál, A r a d, T o n e s és társa; D e b r e c e n z, Mihályos István gyógyszerész a kigyóhoz; D u n a-Földvár, Nadhera Pál, E s z é k, Dávid Gyula gyógyszerész; M a r o s-Vásárhely, Fogarasi Demeter J.; P e s t Török József gyógyszerész; S z é k e s-F e h é r v á r, Dlabella György; T e m e s v á r, Quiriny Albert városi gyógyszerész, W e r s e t z, Fischer Mórincznál.

Weil cséplőgépei,

melyeken egy óra alatt épen annyit lehet végezni, a mennyit három ember egy nap képes végezni. A szalmában nem hagynak szemet, és szemzúzás sem történik.

130 frtért bérmentve Bécsig

Képességokról jóállás és próbaidó betudással szállítja.

ifj. Well Mór gépgyára Ménusi Frankfurtban

vagy:

ifj, Well Mór, Ferenczhid-úton, 13. sz Bécsben.

Debreczeni piaci középár,
mórben. 1874. jul. 14.

Buza 640. Kétszeres 520. Rozs 360.
Árpa 245. Zab 245 Tengeri 420. Köles
530. Kása 950. 1 zsák burgonya 450. 1

máza szalonna 43—44—45 frt. Háj 1
máza 43—44—45 frt.

Kihuzott lotteria számok. 1874.

Buda jul. 18. **56, 4, 7, 11, 32.**

Bécsi bőrje jul. 24. Ezüst 104,15. Arany—

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Báthory Sándor.

HIVATALOS ÉS MAGÁNHIRDETÉSEK.

Árverési hirdetés.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank igazgatósága részéről ezenel közhírré tételik, miszerint az alábbi számok alatti záloglevelekre felvett és különböző időkbén lejárt összegek után adott kézi zálogoknak a társulat alapszabályai 80. § értelmében eszközzendő nyilvános árverésére határidőül folyó 1874. évi aug. 10. napjának délutáni 3 órája kitűzetvén, arra a t. árverelőni szándékozók az intézet helyiségébe tisztelettel meg-
hívatnak.

sor szám	zálogtárgy száma:	összeg:	lejárat:
1	316	40 frt.	1873. aug. 1.
2	395	50 "	" jul. 19.
3	508	100 "	1874. febr. 28.
4	546	80 "	1873. aug. 1.
5	654	80 "	" máj. 11.
6	660	40 "	" sept. 22.
7	710	80 "	" juni. 16.
8	717	80 "	" april. 19.
9	719	140 "	" april. 22.
10	767	80 "	" Május. 1.
11	789	55 "	" sept. 21.
12	829	80 "	" aug. 15.
13	842	100 "	1874. febr. 15.
14	863	80 "	1873. juli. 15.

Debreczen 1874. július 22.

Debreczeni ipar-és Kereskedelmi-Bank.

Varga Ferencz. Sesztina.

Árverési hirdetés.

9967.
1874.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvhatóság részéről közhírré tételik, miszerint a felperes **Czeizling Gusztáv** részére alperes **Kocsis Mihálytól** és gyermekeitől 38 frt 16 kr tőke és járuléka erejéig lefoglalt ingatlanok u. m. a debreczeni 65 számú tkönyvben jegyzett s 1600 frtra becsült **czeplőutcsai 74. számú** házastelek és 4 hold 200 □ ol külső föld, a megkísérlett első árverésen el nem kelvén, azok a kitűzött második határidőben u. m. f. évi **augustus 6-kán** d. u. 3 órakor a telekkönyvi irodában kiküldött végrehajtó Török Péter által megtartandó árverésen, szükségesetére becsáron alól is elfognak adatni.

Kikiáltási ár a becsérték, az árverelő által letendő bánatpénz 160 afrt.

A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számítva 14 nap, 2 hónap, és 4 hónap alatt esedékes 6% kamatával a telekkönyvi hatóságnál lefizetett elő, a bánatpénz az első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kiküldöttnél és a telekhivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint tkv. hatóságnak 1874 július 10-kén tartott üléséből.

Borusz József,
jegyző.

2—3.

4105.
1874.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tételik, miszerint a felperes **Moricz Antal** részére özvegy **Balla Andrásné** és társaitól 1000 a ft. tőke és járuléka erejéig lefoglalt ingatlanok u. m. a debreczeni 2481 számú telekjegyzőkönyvben bejegyzett s 7500 afrta becsült **Széchenyi utcsai 1794** számú házastelek és 2 hold 850 □ ol onodó föld, a megkísérlett első árverésen el nem kelvén azok a kitűzött második határidőben u. m. folyó évi **Augustus 13-án** d. u. 3 órakor a telekkönyvi irodában kiküldött végrehajtó Votéssi Mihály által megtartandó árverésen szükségesetére becsáron alól is elfognak adatni.

Kikiáltási ár a becsérték az árverelő által letendő bánatpénz 750 afrt.

A vételár 4 egyenlő részletben, és pedig az első a leütéskor azoónal a többi

részletek pedig a leütéstől számítva 12 és 3 hónap alatt esedékes 6% kamatával a telekkönyvi hatóságnál lefizetendők, — a bánatpénz sz első részletbe tudatik.

A többi feltételek a kiküldöttnél és a telek hivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a k. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874 július 17 kén tartott üléséből.

1—3. **Zachariás Alajos**
jegyző.

Gyümölcs befőzéshez
tisztított pilé-cukor

fontja 27 kr.

GERÉBY FÜLÖP

fűszkerkereskedésben Debreczenben.

2792.
1874.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tételik, miszerint a felperes **debreczeni ipar és kereskedelmi bank** részére, alperes **Pesti Jánosné Major Esztertől** 200 aft. tőke és járuléka erejéig lefoglalt ingatlan u. m. a debreczeni 1305. sz. telekjegyzőkönyvben bejegyzett **3076. számú házasteleknek** alperest illető s **500 frtra becsült fele része,** folyó 1874-dik évi **aug. hó 5-dik** szükség esetére **sept. hó 5-dik** napján délutáni 3 órakor, a tkvi irodában, kiküldött végrehajtó Kovács József által megtartandó árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek a következők:
1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10 %-a, vagyis 50 frt az árverelőni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül letendő.

2. Az ingatlan az 1-5-ös árverési határon csak becsáron felül vagy azon, a 2-

dik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatik.

3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig az első a leütéskor azonnal, a második a leütéstől 3 hét, a harmadik a leütéstől 6 hét alatt az árverés napjától fogva járó 6% kamatával feltírt, teleshatalmú hatóságánál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

4. Vevő a vett ingatlanok a leütést követő napon azonnal birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekezeletelni.

5. Vevő viseli az átírási kincstári díjat, és a vett ingatlan után a leütéstől fogva eső mindennemű adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. § értelmében vevő kárára és veszélyére utjabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fog adatik.

Egyszersmind azok, a kik lefoglalt ingatlanra tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, felhivatnak hogy igénykereseteiket ezen hirdetésny közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt — feltírt teleshatalmú hatóságához nyújtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint teleshatalmú hatóságnak 1874-ik évi jun. hó 26-ik napján tartott üléséből.

Boruzs József,

3—3. jegyző.

3833. **Árverési hirdetés.**
1874.

A debreczeni kir. törvényszék mint teleshatalmú hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a néhai **Tarsósi Sándorné** hagyatékához tartozó a debreczeni 1123. számú teleshatalmú könyvben bejegyzett **1200 afra becsült csapó kiltvárosi 2921 sz. hó zastelek**, folyó 1874-ik évi aug. hó

12-dik napján **delutáni 3 órakor** a tki irodában, kiküldött végrehajló Vettési Mihály által megtartandó árverésen el fog adatik.

Az árverési feltételek a következők:
1. Kiküldötti ár a becsérték, melynek 10%-a, vagy is 120 ft az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül letendő.

2. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számítva az első 8 nap, a második 2 hónap, a harmadik 3 hónap alatt az árverés napjától fogva járó 6% kamatával feltírt teleshatalmú hatóságánál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

3. Vevő a vett ingatlanok azonnal birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekezeletelni.

4. Vevő viseli az átírási kincstári díjat, és a vett ingatlan után a leütéstől fogva eső mindennemű adó s egyéb terhet.

5. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. § értelmében vevő kárára és veszélyére utjabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is el fog adatik.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint teleshatalmú hatóságnak 1874-ik évi július hó 3-dik napján tartott üléséből.

3—3. **Zachariás Alajos,** jegyző

2768. **Árverési hirdetés.**
1874.

A debreczeni kir. törvényszék mint teleshatalmú hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a felperes **Kohlóssy Imre**, mint a debreczeni takarékpénztár igazgatója részére, alperes **Szabó Józsefné Ujfaluai Jusztintól** 680 afl. lőke és járuléka erejéig lefoglalt ingatlanok u. m. a debreczeni 2741 számú teleshatalmú könyvben bejegyzett s 7000 afl becsült miklós utczai 1953 számú házastelek folyó 1874-ik évi **augusztus**

hó 17-dik, szükség esetére szeptember hó 17-dik napján delutáni 3 órakor, a tel. könyvi irodában végrehajló Vettési Mihály által megtartandó árverésen el fog adatik.

Az árverési feltételek a következők:
1. Kiküldötti ár a becsérték, melynek 10%-a, vagyis 700 ft. az árverelni szándékozók által a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül letendő.

2. Az ingatlanok a 1-ső árverési határnapon csak becsáron felől vagy azon, a 2-dik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatik.

3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig az első a leütéskor azonnal a második a leütéstől 1 hó a harmadik a leütéstől 2 hó alatt az árverés napjától fogva járó 6% kamatával feltírt teleshatalmú hatóságánál lefizetendő; a bánatpénz az első részletbe tudatik.

4. Vevő a vett háznak a leütéstől 14 nap mulva, a földnek pedig azonnal birtokába és használatába lép; tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekezeletelni.

5. Vevő viseli az átírási kincstári díjat, és a vett ingatlanok után a leütéstől fogva eső mindennemű adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlanok bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. § értelmében vevő kárára és veszélyére utjabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is elfognak adatik.

Egyszersmind azok, a kik a lefoglalt ingatlanokra tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, felhivatnak hogy igénykereseteiket ezen hirdetésny közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt — feltírt teleshatalmú hatóságához nyújtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint teleshatalmú hatóságnak 1874-ik évi július hó 3-dik napján tartott üléséből.

Boruzs József,

3—3, jegyző.

Tiszavidéki és arad-temesvári vasut.

MENETREND. 1874. é. jun. 1-től kezdve további intézkedésig.

I. Bécs és Budapestről Kassa felé.

	6. p.	9. p.	6. p.
Bécs ész.v. ind.	8 10 este	8 20 reg.	
" áll.v.	8 20 "	8 30 "	
Budapest "	7 30 reg.	6 3 este	
	1., 2., 3. oszt.	1., 2., 3., 4. o.	3., 4. oszt.
Czegled "	10 18 reg.	9 18 este	4—reg.
Szolnok "	11 22 "	10 26 éjjel	6 16 "
P.-Ladány "	2—deln.	1 52 "	11 56 del.
Debreczen "	8 51 "	4 30 reg.	2 20 du.
Nyiregyháza "	5 39 "	7 48 "	(érv.)
Szerencs "	8 4 este	11 27 "	4 30 reg.
Miskolcz érv.	9 5 "	1 5 d. u.	6 37 "
		1., 2., 3., 4. o.	8—reg.
Miskolcz ind.	9 25 éjjel	1 51 d. u.	8—reg.
Kassa érkezés	11 51 "	6—este	11 43 d.

IV. Kassáról Budapest és Bécs felé

	6. p.	9. p.	6. p.
Kassa indulás	5—reg.	9 20 d. o.	6 1 es.
Miskolcz "	7 42 "	1 41 d. u.	9 21 "
Szerencs "	8 53 "	4 14 "	(érv.)
Nyiregyh. "	10 43 del.	7 17 este	
Debreczen "	12 43 del.	10 12 éjjel	3 25 du.
P.-Ladány "	2 24 "	12 22 "	6 29 es.
Szolnok "	4 54 "	4 40 reg.	12 14 éjj.
Czegled érv.	5 49 "	5 59 "	1 49 "
Budapest "	8 31 este	8 45 "	
Bécs áll.v.	6 11 reg.	6 22 este	
" ész.v.	6 24 "	6 34 "	

II. Bécsből Pestről Arad s Temesvár felé.

	8 10 este	8 20 reg
Bécs ész.v. ind.	8 20 "	8 30 "
" áll.v.	7 30 reg.	6 3 este
Budapest "	1., 2., 3. oszt.	1., 2., 3., 4. o.
Czegled "	10 18 este	9 8 este
Szolnok "	11 12 "	10 15 éjjel
Mező-Tur "	12 2 d. u.	1 55 "
Csaba "	2 4 deln.	2 55 reg.
Arad érkezés	3 36 "	3 55 "
Vinga indulás	3 51 "	7 33 es.
Vinga "	4 43 "	6— "
Temesvár érv.	5 40 este	8 86 "

V. Temesvár és Aradról Pest és Bécs felé.

	1., 2., 3. oszt.	1., 2., 3., 4. o.
Temesvár ind.	10 17 reg.	6 20 deln.
Vinga "	11 22 d. o.	7 49 este
Arad érv.	12 12 "	8 52 "
" ind.	12 30 deln.	9 16 "
Csaba "	2 10 "	11 42 éjjel
Mező-Tur "	3 43 "	2 14 "
Szolnok "	4 54 "	4 24 reg.
Czegled érv.	5 49 este	5 49 "
Budapest "	8 31 "	8 45 "
Bécs áll.v.	6 11 reg.	6 22 este
" 6.v.	6 14 "	6 34 "

III. Bécs s Budapestről N.-Várad felé.

	8 10 este	8 20 reggel
Bécs északi v. ind.	8 20 "	8 30 "
" állam v.	7 30 reggel	6 3 "
Budapest "	1., 2., 3. oszt.	1., 2., 3., 4. oszt.
Czegled "	10 18 reggel	9 18 este
P.-Ladány "	2 35 d. u.	2 10 éjjel
B.-Ujfalu "	3 35 "	3 42 reggel
N.-Várad érkezés	4 47 "	5 21 "

VI. N.-Váradról Budapest s Bécs felé.

	1., 2., 3. oszt.	1., 2., 3., 4. oszt.
N.-Várad indulás	11 22 d. o.	9—este
B.-Ujfalu "	12 28 d. o.	10 27 "
P.-Ladány érv.	4 23 "	11 45 éjjel
Czegled "	4 49 este	5 59 reggel
Budapest "	8 31 "	8 45 "
Bécs állam v.	6 11 reggel	6 6 este
" ész.v.	6 24 "	6 34 "

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, Kassán, Miskolczon, N.-Váradon, Nyiregyháza, Szerencsen, Szolokon és Temesvárott a pályavárvakok kifüggesztett menendekétől tudható meg.

Pályacsatlakozások:

- I. Aradon:** az első erdélyi vasut személyvonatához Gyula-Fehérvár felé s Petrózseny és Gyula-Fehérvár felé Szolnok s Szeged felé.
- II. Csabán:** az alföldi vasut vonat s Szeged Nagyvárad, Arad, Temesvár és Szolnok felé.
- III. Debreczenben:** Kassa és a m. északkeleti vasut vonatához Sziget felé, s innen Czegled felé.
- IV. Kassán:** a kassai-oderbergi vasuton Oderberg és Eperjes és a m. északkeleti vasut vonatához Lengern és Sziget felé. A kassai-oderbergi vasut 3. sz. személyvonat Oderberg és Eperjesről a 2. sz. vonathoz Czegled felé és ezen vasut Orlóberghől jövő 5. sz. és Eperjesről jövő 305. sz. egyesvonat a 6. sz. vonathoz Miskolcz felé.
- V. Miskolczon:** Hatvan és Budapest felé.
- VI. Nagyváradon:** az alföldi vasut vonatához Eszék és a m. keleti vonatához Kolozsvár és Brassó felé.
- VII. Nyiregyháza:** Ungvárvár felé
- VIII. Szerencsén:** S.-A.-Ujhely Sziget felé.
- IX. Szolokon:** Hatvan felé.
- X. Temesvárról:** Szeged és Bazília felé.

*** Az üzlet-igazgatóknak.**
*) Minden szerdán és szombaton